

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

Beneficiar: Ministerul Educației și Cercetării

Titlul proiectului: „Mecanisme de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul preuniversitar - MIAF “

Contract de finanțare nr. PEO/G2025-106918/16.09.2025

Cod SMIS: 335928

Nr. 58/MIAF/AB/20.08.2026

**INFORMARE PRIVIND NECESITATEA DE FORMARE A CADRELOR DIDACTICE
DIN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PREUNIVERSITAR, RESPECTIV NIVEL PRIMAR ȘI
GIMNAZIAL**

Am luat în considerare situația pentru 5 ani școlari, începând cu anul școlar 2021-2022, pentru a putea vedea evoluția în timp a formării cadrelor didactice de nivel primar și gimnazial, pentru județul Alba.

Categoria de personal	Nr. personal existent în județ	Nr. personal participant la acțiuni de formare desfășurate în anul școlar 2021-2022
Personal didactic:		
- învățători/institutori	790	122
- profesori	2011	519
- personal didactic cu funcții de conducere, de îndrumare și de control	199	30 *
Total	3000	641*

*Menționăm că cei 30 participanți, personal didactic cu funcții de conducere, de îndrumare și de control au parcurs programe de formare specifice categoriilor de personal didactic: educatoare, învățători/institutori sau profesori.

Categoria de personal	Nr. personal existent în județ	Nr. personal participant la acțiuni de formare desfășurate în anul școlar 2022-2023
Personal didactic:		
- învățători/institutori	818	185
- profesori	2981	619
- personal didactic cu funcții de conducere, de îndrumare și de control	203	70
Total	4002	874

Mecanism de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul preuniversitar, Cod SMIS 335928

Categoria de personal	Nr. personal existent în județ	Nr. personal participant la acțiuni de formare desfășurate în anul școlar 2023-2024
Personal didactic:		
-învățători/institutori	830	136
-profesori	1758	216
-personal didactic cu funcții de conducere, de îndrumare și de control	137	62
Total	2725	414

Categoria de personal	Nr. personal existent în județ	Nr. personal participant la acțiuni de formare desfășurate în anul școlar 2024-2025
Personal didactic:		
-învățători/institutori	806	79
-profesori	1917	300
-personal didactic cu funcții de conducere, de îndrumare și de control	201	61*
Total	2924	379

*Menționăm că cei 61 participanți, personal didactic cu funcții de conducere, de îndrumare și de control au parcurs programe de formare specifice categoriilor de personal didactic: educatoare, învățători/institutori sau profesori.

Categoria de personal	Nr. personal existent în județ	Nr. personal participant la acțiuni de formare desfășurate în anul școlar 2025-2026
Personal didactic:		
-învățători/institutori	806	133
-profesori	1917	704
-personal didactic cu funcții de conducere, de îndrumare și de control	201	82*
Total	2924	837

Cofinanțat de Uniunea Europeană

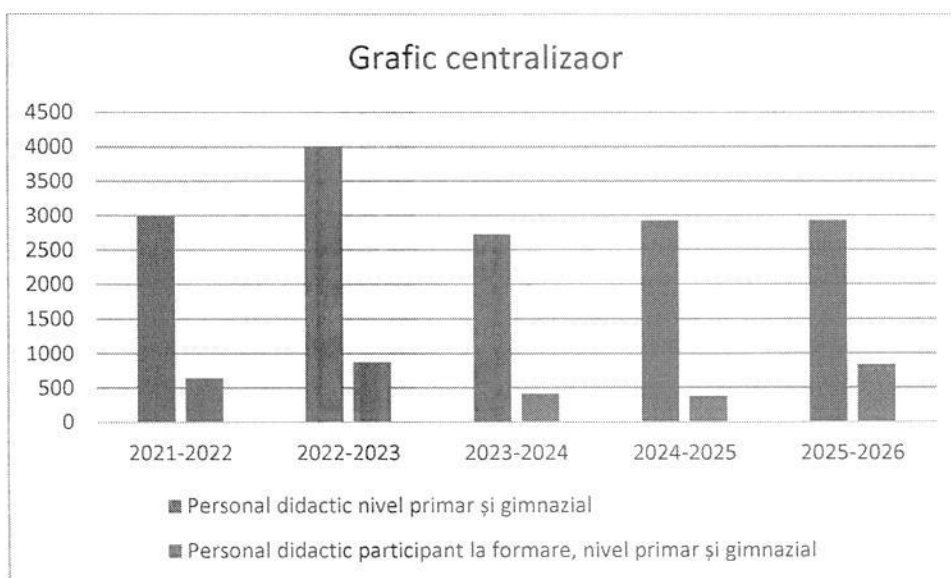

*Menționăm că cei 82 participanți, personal didactic cu funcții de conducere, de îndrumare și de control au parcurs programe de formare specifice categoriilor de personal didactic: educatoare, învățători/institutori sau profesori.

Centralizarea datelor anterioare se face în forma:

An școlar	Personal didactic nivel primar și gimnazial	Personal didactic participant la formare, nivel primar și gimnazial
2021-2022	3000	641
2022-2023	4002	874
2023-2024	2725	414
2024-2025	2924	379
2025-2026	2924	837

Pe baza acestui tabel centralizator, obținem următoarea diagramă, din imagine puteam vedea evoluția în timp a participării la formare pentru cadrele didactice de nivel primar și gimnazial:

Analiză privind formarea cadrelor didactice

1. Context și necesitate

Formarea continuă a cadrelor didactice reprezintă o componentă esențială pentru asigurarea calității procesului educațional și pentru adaptarea educației la schimbările sociale, tehnologice și pedagogice. Rolul profesorului nu se limitează la transmiterea de informații, ci

*Mecanism de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul
preuniversitar, Cod SMIS 335928*

presupune facilitarea învățării, dezvoltarea competențelor elevilor, crearea unui mediu educațional incluziv și adaptarea demersului didactic la nevoile individuale ale beneficiarilor.

În acest context, dezvoltarea profesională continuă permite cadrelor didactice să își actualizeze cunoștințele și competențele, să reflecteze asupra propriilor practici și să identifice metode și instrumente adecvate pentru răspunsul la provocările actuale din educație.

Formarea nu trebuie privită exclusiv ca o activitate punctuală, realizată pentru dobândirea unei certificări, ci ca un **proces continuu de dezvoltare profesională**, bazat pe nevoile reale ale cadrelor didactice și pe schimbările existente în sistemul educațional.

2. De ce este importantă formarea cadrelor didactice?

Importanța formării continue rezultă din necesitatea de a asigura o educație relevantă, adaptată și centrată pe elev. Prin participarea la activități de formare, cadrele didactice își pot dezvolta capacitatea de a:

- utiliza metode de predare-învățare moderne și interactive;
- adapta activitățile didactice la nivelul, ritmul și nevoile diferite ale elevilor;
- utiliza eficient resursele și instrumentele digitale;
- dezvolta competențele-cheie ale elevilor;
- promova incluziunea și egalitatea de șanse;
- identifica și valorifica stiluri și strategii de învățare diferite;
- utiliza metode de evaluare formative și relevante;
- gestiona situații educaționale diverse și provocatoare;
- încuraja participarea activă și autonomia elevilor;
- colaborează mai eficient cu colegii, familiile și ceilalți actori implicați în educație.

În același timp, formarea profesională contribuie la creșterea capacității instituției de învățământ de a răspunde schimbărilor și de a introduce practici educaționale inovatoare.

3. Ce se urmărește prin formarea cadrelor didactice?

Un program de formare eficient urmărește mai mult decât acumularea unor informații teoretice. Principalul obiectiv este **transformarea cunoștințelor dobândite în competențe și practici aplicabile în activitatea de zi cu zi**.

În cadrul procesului de formare se urmărește:

Dezvoltarea competențelor profesionale – consolidarea cunoștințelor și abilităților necesare pentru proiectarea, desfășurarea și evaluarea activităților educaționale.

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

Îmbunătățirea practicilor pedagogice – stimularea utilizării unor metode active, colaborative și centrate pe elev, adaptate obiectivelor și contextului de învățare.

Dezvoltarea competențelor digitale – familiarizarea cadrelor didactice cu instrumente și resurse digitale care pot sprijini predarea, învățarea, evaluarea și comunicarea.

Promovarea incluziunii – dezvoltarea capacității profesorilor de a răspunde diversității existente în clase și de a crea oportunități de participare pentru toți elevii.

Dezvoltarea capacității de adaptare și inovare – încurajarea profesorilor să experimenteze, să evalueze și să îmbunătățească propriile metode de lucru.

Dezvoltarea reflecției profesionale – stimularea autoevaluării și a analizei propriilor practici, astfel încât profesorul să poată identifica punctele forte și aspectele care necesită îmbunătățire.

Crearea unei culturi a colaborării – încurajarea schimbului de experiență, a colaborării între cadre didactice și a transferului de bune practici.

4. De la formare la aplicarea în practică

Un aspect esențial al formării îl reprezintă transferul celor învățate în activitatea profesională. Eficiența unei activități de formare nu este determinată doar de numărul participanților sau de numărul de ore de instruire, ci și de măsura în care competențele dobândite sunt aplicate ulterior.

De aceea, este important ca formarea să includă activități practice, studii de caz, exerciții, simulări, exemple de bune practici și oportunități de colaborare între participanți. Cadrele didactice trebuie să aibă posibilitatea de a testa noile metode, de a primi feedback și de a reflecta asupra rezultatelor obținute.

Procesul poate fi privit ca un circuit:

formare → aplicare → observare/evaluare → reflecție → îmbunătățire → transfer de bune practici.

5. Rezultatele urmărite

Pe termen scurt, formarea urmărește creșterea nivelului de cunoștințe și competențe ale cadrelor didactice și dezvoltarea încrederii acestora în utilizarea unor metode și instrumente noi.

Pe termen mediu, se urmărește îmbunătățirea practicilor de predare, diversificarea activităților de învățare, creșterea participării elevilor și adaptarea mai eficientă a procesului educațional la nevoile acestora.

Pe termen lung, formarea cadrelor didactice poate contribui la creșterea calității educației, la dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe învățare continuă și colaborare și la crearea unui impact sustenabil la nivelul instituției și al comunității educaționale.

*Mecanism de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul
preuniversitar, Cod SMIS 335928*

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

6. Relevanța pentru proiectul MIAF

În contextul proiectului MIAF, formarea cadrelor didactice poate constitui un mecanism important pentru valorificarea și transferul rezultatelor proiectului. Cadrele didactice reprezintă actori-cheie în procesul de implementare a noilor abordări, metode și resurse dezvoltate în cadrul proiectului.

Prin formare și activități de diseminare, rezultatele proiectului pot fi transformate din produse și resurse în **practici educaționale concrete**, utilizate în activitatea didactică.

Astfel, formarea contribuie nu numai la dezvoltarea profesională individuală a cadrelor didactice, ci și la multiplicarea rezultatelor proiectului, la creșterea impactului acestora și la asigurarea sustenabilității după încheierea perioadei de implementare.

Formarea continuă a cadrelor didactice trebuie considerată o investiție în calitatea și relevanța educației. Obiectivul final nu este doar acumularea de noi cunoștințe, ci dezvoltarea capacității profesorilor de a **aplica, adapta, evalua și îmbunătăți** permanent propriile practici.

În perspectiva proiectului MIAF, formarea reprezintă, prin urmare, o etapă importantă în procesul de diseminare, exploatare și sustenabilitate a rezultatelor, deoarece creează condițiile necesare pentru ca acestea să fie cunoscute, utilizate și transferate către un număr cât mai mare de profesioniști și beneficiari ai educației.

Analiza nevoilor de formare a cadrelor didactice în cadrul proiectului MIAF

1. Contextul analizei

Proiectul „Mecanisme de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul preuniversitar – MIAF”, cod SMIS 335928, urmărește susținerea alfabetizării funcționale a elevilor din învățământul primar și gimnazial, prin intervenții integrate în domeniile lectură, matematică, științe, educație civică și educație digitală. Printre componentele proiectului se află dezvoltarea competențelor cadrelor didactice și implementarea unui mecanism pilot de intervenție, cu perspectiva extinderii la nivel național.

În acest context, analiza nevoilor de formare reprezintă o etapă necesară pentru fundamentarea unor activități de dezvoltare profesională relevante pentru cadrele didactice și corelate cu obiectivele proiectului.

Formarea trebuie să răspundă atât nevoilor profesionale ale cadrelor didactice, cât și nevoilor de învățare ale elevilor. Accentul trebuie pus pe capacitatea profesorilor de a transforma principiile alfabetizării funcționale în activități concrete de predare, învățare și evaluare.

2. Nevoia de dezvoltare a unei înțelegeri comune asupra alfabetizării funcționale

O primă nevoie identificată este dezvoltarea unei perspective comune asupra conceptului de alfabetizare funcțională și asupra modului în care acesta se concretizează în diferite discipline.

Mecanism de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul preuniversitar, Cod SMIS 335928

În cadrul MIAF, alfabetizarea funcțională este abordată multidimensional, prin cinci domenii: lectură, matematică, științe, educație civică și educație digitală.

Prin urmare, cadrele didactice au nevoie să înțeleagă:

- ce înseamnă alfabetizarea funcțională;
- cum se diferențiază aceasta de simpla acumulare de cunoștințe;
- cum poate fi dezvoltată în cadrul diferitelor discipline;
- cum pot fi create situații de învățare în care elevul să utilizeze ceea ce a învățat;
- cum pot fi dezvoltate competențele de transfer al cunoștințelor în situații noi și relevante.

3. Nevoia de dezvoltare a competențelor de proiectare didactică

O nevoie importantă este consolidarea capacității cadrelor didactice de a proiecta activități de învățare centrate pe dezvoltarea alfabetizării funcționale.

Formarea trebuie să îi sprijine pe profesori să proiecteze:

- sarcini de lucru autentice și contextualizate;
- activități bazate pe probleme și situații reale;
- exerciții care solicită interpretarea și utilizarea informațiilor;
- activități interdisciplinare;
- contexte de învățare care stimulează gândirea critică, argumentarea și luarea deciziilor;
- activități diferențiate în funcție de nivelul de dezvoltare a competențelor elevilor.

Această direcție este relevantă pentru MIAF deoarece proiectul urmărește elaborarea unor repere pentru predare-învățare-evaluare centrate pe alfabetizarea funcțională.

4. Nevoia de dezvoltare a competențelor de evaluare

O altă nevoie majoră vizează utilizarea evaluării ca instrument pentru identificarea nevoilor elevilor și fundamentarea intervenției pedagogice.

În cadrul MIAF sunt prevăzute elaborarea unui cadru de evaluare a nivelului de alfabetizare funcțională, precum și dezvoltarea unor standarde, seturi de itemi și teste de evaluare.

În acest context, cadrele didactice trebuie să fie pregătite să:

- utilizeze instrumente de evaluare adecvate;
- interpreteze rezultatele obținute de elevi;
- identifice dificultățile specifice;

- diferențeze nivelurile de achiziție a competențelor;
- utilizeze rezultatele evaluării pentru planificarea intervenției;
- monitorizeze progresul elevilor;
- ajusteze demersul didactic în funcție de datele obținute.

Astfel, evaluarea devine parte integrantă a procesului de intervenție și nu doar o etapă de măsurare a rezultatelor.

5. Nevoia de dezvoltare a capacității de intervenție diferențiată

Elevii nu pornesc de la același nivel de competențe și nu progresează în același ritm. Din acest motiv, cadrele didactice au nevoie de competențe pentru identificarea diferențelor dintre elevi și pentru adaptarea intervenției.

Se urmărește dezvoltarea capacității profesorilor de a:

- identifica barierele în învățare;
- selecta strategii adecvate nivelului elevului;
- adapta sarcinile de lucru;
- utiliza activități remediale și de consolidare;
- monitoriza progresul individual;
- ajusta intervenția în funcție de rezultatele obținute.

Această abordare permite trecerea de la o intervenție generală la una fundamentată pe nevoile reale ale elevului.

6. Nevoia de dezvoltare a competențelor digitale

Educația digitală reprezintă unul dintre domeniile vizate de proiectul MIAF, care este un proiect al Ministerului Educației și Cercetării.

Prin urmare, formarea trebuie să urmărească nu doar utilizarea tehnologiei de către profesor, ci și capacitatea acestuia de a dezvolta la elevi competențe funcționale necesare pentru utilizarea informației și a resurselor digitale.

Sunt relevante:

- selectarea și utilizarea resurselor digitale;
- evaluarea critică a informațiilor disponibile online;
- utilizarea instrumentelor digitale pentru învățare și evaluare;
- dezvoltarea gândirii critice în mediul digital;

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

- integrarea responsabilă și eficientă a tehnologiei în activitățile didactice.

7. Nevoia de dezvoltare a competențelor interdisciplinare

Alfabetizarea funcțională nu trebuie tratată exclusiv ca responsabilitate a unei singure discipline. Competențele funcționale se dezvoltă prin contexte variate și prin utilizarea cunoștințelor din mai multe domenii.

Formarea trebuie, prin urmare, să încurajeze colaborarea dintre cadrele didactice și elaborarea unor activități care permit elevilor să utilizeze simultan competențe de lectură, matematică, științifice, civice și digitale.

8. Nevoia de schimb de experiență și bune practici

Dezvoltarea profesională este mai eficientă atunci când cadrele didactice au posibilitatea de a analiza exemple concrete, de a experimenta metode și de a discuta rezultatele cu alți profesori.

În cadrul MIAF, formarea poate constitui un spațiu pentru:

- schimb de experiență;
- prezentarea unor practici didactice eficiente;
- analiza unor situații de învățare;
- colaborarea între profesori;
- elaborarea și testarea unor activități;
- reflecție asupra propriilor practici profesionale.

9. Obiectivele de formare rezultate din analiza nevoilor

Pe baza nevoilor identificate, activitățile de formare trebuie să urmărească:

Obiectiv general:

Dezvoltarea competențelor cadrelor didactice pentru proiectarea și implementarea unor demersuri de predare-învățare-evaluare orientate spre dezvoltarea alfabetizării funcționale a elevilor.

Obiective specifice:

1. dezvoltarea unei înțelegeri comune asupra alfabetizării funcționale;
2. dezvoltarea competențelor de proiectare a activităților didactice centrate pe alfabetizarea funcțională;
3. dezvoltarea competențelor de evaluare și interpretare a rezultatelor;
4. dezvoltarea capacității de proiectare a unor intervenții diferențiate;
5. dezvoltarea competențelor digitale relevante pentru alfabetizarea funcțională;

*Mecanism de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul
preuniversitar, Cod SMIS 335928*

**Cofinanțat de
Uniunea Europeană**

6. promovarea abordărilor interdisciplinare;
7. dezvoltarea capacității de monitorizare a progresului elevilor;
8. stimularea schimbului de bune practici și a colaborării profesionale.

10. Rezultatele așteptate ale formării

În urma participării la activitățile de formare se urmărește ca profesorii să fie capabili să:

- identifice nivelul de dezvoltare a competențelor funcționale ale elevilor;
- interpreteze rezultatele evaluărilor;
- proiecteze intervenții adaptate nevoilor elevilor;
- utilizeze metode de predare active și contextualizate;
- creeze sarcini de învățare autentice;
- integreze evaluarea în procesul de învățare;
- utilizeze resurse și instrumente digitale relevante;
- monitorizeze progresul elevilor;
- ajusteze strategiile didactice pe baza rezultatelor;
- împărtășească și să multiplice practicile eficiente.

11. Transferul formării în practica didactică

Un criteriu esențial pentru eficiența formării îl reprezintă aplicarea competențelor dobândite în activitatea de la clasă.

Transferul poate fi urmărit printr-un mecanism de tip:

formare → aplicare la clasă → evaluare → analizarea rezultatelor → ajustarea intervenției → monitorizarea progresului → schimb de bune practici.

În această logică, formarea cadrelor didactice devine parte integrantă a mecanismului de intervenție MIAF.

12. Impactul urmărit

Impactul formării este așteptat să se manifeste la mai multe niveluri.

La nivel individual: creșterea competențelor profesionale ale cadrelor didactice.

La nivelul clasei: diversificarea strategiilor de predare, învățare și evaluare și o mai bună adaptare la nevoile elevilor.

*Mecanism de intervenție pentru alfabetizare funcțională în învățământul
preuniversitar, Cod SMIS 335928*

Cofinanțat de Uniunea Europeană

La nivelul elevilor: dezvoltarea capacității de a utiliza cunoștințele și competențele în situații concrete și relevante.

La nivel instituțional: dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe utilizarea datelor, colaborare, reflecție și îmbunătățire continuă.

La nivelul sistemului: contribuția la dezvoltarea și validarea unui mecanism de intervenție pentru alfabetizarea funcțională, cu perspectivă de extindere la nivel național.

13. Concluzii

Analiza nevoilor de formare evidențiază faptul că dezvoltarea profesională a cadrelor didactice reprezintă o condiție importantă pentru atingerea obiectivelor proiectului MIAF.

Formarea trebuie să depășească transmiterea de informații teoretice și să conducă la dezvoltarea unor competențe profesionale aplicabile: identificarea nevoilor elevilor, proiectarea unor activități de învățare relevante, evaluarea competențelor funcționale, adaptarea intervenției și monitorizarea progresului.

În acest sens, formarea cadrelor didactice reprezintă legătura dintre **cadrul conceptual al alfabetizării funcționale, evaluarea elevilor și intervenția educațională concretă**. Ea contribuie la transformarea rezultatelor și instrumentelor dezvoltate în cadrul MIAF în practici pedagogice aplicabile și sustenabile.

Prin dezvoltarea competențelor cadrelor didactice și prin transferul acestora în activitatea de la clasă, proiectul poate susține nu doar intervenția asupra dificultăților existente, ci și dezvoltarea unei abordări preventive, centrate pe formarea competențelor funcționale ale elevilor.

Activitatea de formare a cadrelor didactice reprezintă o componentă importantă a mecanismului de intervenție propus prin proiectul MIAF. Eficiența acestuia depinde de capacitatea de a transforma informațiile și conceptele privind alfabetizarea funcțională în **strategii pedagogice concrete, aplicabile și evaluabile**.

Prin formare, cadrele didactice sunt sprijinite să identifice nevoile elevilor, să proiecteze intervenții adecvate, să utilizeze metode de predare și evaluare orientate spre competențe și să monitorizeze progresul.

În acest mod, formarea contribuie la realizarea obiectivului fundamental al proiectului: **sprijinirea dezvoltării alfabetizării funcționale a elevilor prin intervenții educaționale fundamentate, coerente și sustenabile**.

Întocmit,

Prof. Dărămuș Eugenia Marcela – coordonator P1

Prof. Popa Ramona Claudia – asistent coordonator P1

Bărdăhan Ioana – responsabil financiar P1

Prof. Nandrea Maria- coordonator formare P1

Prof. Oros Ligia Elena – expert operațional formare P1

Prof. Lodroman Codruța – expert coordonator asigurarea calității P1

